

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

Проект

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням вченої ради
Хмельницького університету
управління та права
імені Леоніда Юзькова
від «__» _____ 2019 р.
протокол № ____

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО УНІВЕРСАЛЬНУ ЕЛЕКТРОННУ БІБЛІОТЕКУ
Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова
(ПРОЕКТ)

Хмельницький - 2019
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Універсальна електронна бібліотека (УЕБ) ХУУП імені Леоніда Юзькова (далі Університету) – інформаційна система електронних ресурсів, яка дозволяє створювати, накопичувати, зберігати та ефективно використовувати електронні документи, надаючи доступ користувачам через мережі передачі даних.

1.2. Діяльність УЕБ регламентується Законами України:

«Про авторські і суміжні права», який встановлює авторські права на програми для ЕОМ і електронні видання;

«Про електронні документи та електронний документообіг», який встановлює основні організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів;

«Про інформацію», який регулює відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації;

«Про захист інформації в автоматизованих системах», який регулює відносини у сфері захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах;

«Про національну програму інформатизації», який регулює окремі аспекти бібліотечно-інформаційної діяльності, пов'язані зі створенням і використанням баз даних, електронних каталогів і картотек;

«Про державну таємницю», а також Указ Президента України від 27.04.2001 р., №285/2001 «Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні», який сприятиме розвитку українського ринку об'єктів інтелектуальної власності, упорядкуванню міжнародного співробітництва з використанням цих об'єктів;

Стратегії розвитку Хмельницького університету управління та права на період 2016-2020 роки, яка передбачає розширення інформаційної інфраструктури Університету, подальшої інтеграції наукової бібліотеки в бібліотечний простір України та світу.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

електронна бібліотека — це розподілена інформаційна система, що дозволяє надійно накопичувати, зберігати й ефективно використовувати різномірні колекції електронних документів у зручному для користувачів вигляді через глобальні мережі передачі даних;

база даних УЕБ- різного виду електронні колекції документів;

електронна колекція — множина електронних документів, що мають однотипні формальні ознаки і містять фактографічну інформацію;

електронний документ — сукупність даних у пам'яті комп'ютера або на зовнішньому машинному носії інформації, призначена для сприйняття людиною за допомогою відповідних програмних і апаратних засобів. Електронний документ може включати текстову, графічну, аудіо- або відеоінформацію, мати лінійну або нелінійну структуру;

електронна копія документа, електронний еквівалент документа — електронний документ, отриманий шляхом оцифровки — перетворення в цифрову (електронну) форму — документа на традиційних носіях (папір);

електронний ресурс — умовна одиниця інформації, що має внутрішню структуру (як просту, так і складну). Кожен ресурс належить до визначеного типу. Між ресурсами можуть бути установлені відносини. Ресурс в Інтернеті — об'єкт, на який указує посилання; інформація, що має асоційований з нею URL (універсальний покажчик ресурсу, тобто Інтернет-адреса).

теледоступ, віддалений доступ — доступ до програм і даних з віддаленого терміналу через канали і засоби зв'язку;

інтерфейс користувача — комплекс програмних засобів, що забезпечують взаємодію користувача із системою. Єдиний інтерфейс користувача для доступу до УЕБ забезпечує можливість пошуку в базах даних (електронних колекціях), що її складають, за допомогою тих самих засобів у рамках однієї системи, незважаючи на різноманітність цих колекцій.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ СТВОРЕННЯ УНІВЕРСАЛЬНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ БІБЛІОТЕКИ

2.1. Універсальна електронна бібліотека створюється з метою зберігання, систематизації, накопичення видань та колекцій в електронному вигляді, забезпечення доступу користувачів до цих ресурсів, що сприяє освітнім, науковим та творчим пошукам студентів, аспірантів, науковців, викладачів та співробітників Університету.

2.2. Основними завданнями УЕБ є:

надання користувачам якісно нових можливостей роботи з великими обсягами електронних документів;

цілеспрямоване інформаційне забезпечення різних областей науки, культури, освіти шляхом створення і надання повнотекстових баз даних у режимі теледоступу;

забезпечення доступу до електронного каталогу, видань та документів, включаючи повні тексти;

забезпечення доступу до інформації, яка існує виключно в електронному вигляді;

забезпечення користування базами даних тестового доступу;

підвищення відсоткового книгозабезпечення навчальних дисциплін за рахунок повнотекстових електронних версій навчальної літератури;

архівування електронних документів;

інтеграція інформаційних ресурсів бібліотеки Університету в бібліотечний простір України та світовий інформаційний простір.

3. ФУНКЦІЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ БІБЛІОТЕКИ

3.1. Універсальна електронна бібліотека орієнтована на студентів, аспірантів, викладачів та співробітників Університету і виконує наступні основні функції:

наукова (надання інформації для поглибленого вивчення теми (предмета) науково-педагогічними працівниками та аспірантами);

освітня (підтримка як формальної, так і неформальної освіти, шляхом надання не тільки навчального матеріалу, а й необхідної додаткової літератури);

довідкова (задоволення потреб в інформації одноразового характеру з широкого кола питань);

просвітницька (розповсюдження знань з різних галузей шляхом формування колекцій);

фондоутворення (доповнення традиційного фонду бібліотеки документами, які існують тільки в електронному вигляді);

книгозбереження (оцифрування документів підвищеного попиту, електронні аналоги яких мають зберігатися).

4. СКЛАД УНІВЕРСАЛЬНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ БІБЛІОТЕКИ

4.1. Тематичний склад ресурсів УЕБ визначається у відповідності до навчального і виховного процесів Університету.

4.2. Хронологічні рамки для документів не встановлюються.

4.3. За формою власності ресурси УЕБ:

є власністю Університету (створені науково-педагогічними працівниками Університету або придбані у видавництв за договором);

не є власністю Університету (відскановані навчальні видання зі спеціальностей, недостатньо забезпечених підручниками).

4.4. За видами надання інформації:

електронні ресурси на електронних носіях;

електронні ресурси у вигляді окремих файлів (PDF, JPG, AVI, MPEG-4);

спеціальні видання: електронні публікації аудіо- і відеоінформація.

5. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ УНІВЕРСАЛЬНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ БІБЛІОТЕКИ

5.1. УЕБ складається з наступних розділів (частин):

електронний каталог;

повнотекстова база даних книг (створених НПП Університету; повнотекстова база даних документів, авторами яких не є співробітники Університету)

- економічні науки;

- юридичні науки;

- інші науки;

наукові конференції Хмельницького університету управління та права; дисертації, захищені в Хмельницькому університеті управління та права; статті науково-педагогічних працівників Хмельницького університету управління та права;

наукові записки: часопис Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.

5.2. Кожний електронний документ – це бібліографічний і повнотекстовий файл формату PDF, JPG, AVI, MPEG-4.

5.3. До інформаційних ресурсів УЕБ включаються:

самостійні електронні документи та видання, що передані до наукової бібліотеки Університету авторами (правовласниками);

електронні аналоги (версії) друкованих документів та видань, що були передані до наукової бібліотеки авторами (правовласниками), або створені шляхом оцифрування співробітниками наукової бібліотеки Університету;

власні електронні видання Університету.

5.4. За рівнем доступу електронні документи розподіляються:

документи вільного доступу (електронний каталог);

документи, які доступні після авторизації користувачів (навчально-методичні документи НПП);

документи, доступні лише в локальній мережі Університету;

документи, які доступні лише в науковій бібліотеці Університету (мультимедійні матеріали, компакт-диски тощо).

6. ДЖЕРЕЛА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КОМПЛЕКТУВАННЯ

6.1. Джерела комплектування:

формування повнотекстових баз даних УЕБ на основі існуючих електронних ресурсів структурних підрозділів Університету;

поповнення повнотекстових баз даних УЕБ на основі електронних копій друкованих видань редакційно-видавничого відділу Університету;

отримання електронних документів із зовнішніх джерел (з мережі Інтернет, придбання документів на електронних носіях, обмін з іншими бібліотеками та навчальними закладами);

сканування документів з фонду наукової бібліотеки та документів наданих викладачами Університету.

6.3. Усі документи для УЕБ подаються учасниками проекту науковій бібліотеці Університету відповідно до укладених з автором чи видавцем договорів, які в подальшому зберігаються у Секторі електронних ресурсів наукової бібліотеки.

6.4. Електронні документи можуть бути одержані науковою бібліотекою Університету з інших джерел:

шляхом передачі від будь-яких установ та організацій на некомерційній основі, що мають зведену інформацію довідкового характеру для масового користування (статистичні дані про регіон, підприємства, установи та організації, навчальні заклади та ін.).

6.5. Електронні документи та електронні версії друкованих видань є об'єктами авторського права та охороняються міжнародними конвенціями і законодавством України. Правовласники документів зберігають за собою виключне право дозволяти їх використання.

6.6. Електронні документи надходять до наукової бібліотеки Університету на електронних носіях або на e-mail. При надходженні електронних документів правовласник самостійно визначає умови політики доступу та використання документу:

з доступом в мережі Інтернет (вільний необмежений доступ, без захисту від тиражування та роздрукування);

з доступом лише в локальній мережі бібліотеки (необмежений доступ, захист від тиражування та роздрукування);

6.7. Взаємовідносини між науковою бібліотекою Університету та іншими учасниками проекту регулюються Законом України «Про авторське право та суміжні права». Бібліотека на підставі ст.ст. 15, 16 Закону України «Про авторське право та суміжні права» має виключне право використання документів створених і виданих за власний рахунок.

6.8. Поцифруванню підлягають видання, які у відповідності до законодавства України не є об'єктами авторського права; ті, що стали суспільним надбанням і на які закінчився строк дії авторського права (ст.ст. 28-30 Закону України «Про авторське право та суміжні права»).

6.9. Наукова бібліотека Університету самостійно визначає коло документів для розміщення в УЕБ.

6.10. Електронні документи, що надходять до УЕБ, передаються у форматах: PDF, JPG, AVI, MPEG-4 і розміщуються в УЕБ у незмінному вигляді, без додаткового опрацювання.

6.11. Облік надходження електронних документів здійснює Сектор електронних ресурсів наукової бібліотеки, до якого передаються на зберігання акти надходження, супровідні листи тощо.

6.12. Каталогізація електронних видань, що надійшли до бібліотеки, здійснюється співробітником Сектору електронних ресурсів у відповідності до вітчизняних стандартів та нормативних документів. Каталогізація електронних аналогів друкованих документів проводиться шляхом копіювання бібліографічного опису друкованого видання з електронного каталогу бібліотеки до бази даних УЕБ, редагування бібліографічного опису в частині кодів документу, екземплярності та посилання на повний текст.

6.13. Каталогізація електронних документів здійснюється у відповідності до міжнародних та державних стандартів, які діють в сфері бібліографічного опису документів: ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання.

6.14. Бібліографічні записи для електронних документів створюються співробітником Сектору електронних ресурсів та відділу інформаційного забезпечення та технічних засобів навчання Університету.

8.3. Зв'язок бібліографічних записів з повними текстами документів формується відділом інформаційного забезпечення та технічних засобів навчання Університету.

7. ОБЛІК ЕЛЕКТРОННИХ ДОКУМЕНТІВ ТА КОРИСТУВАЧІВ УНІВЕРСАЛЬНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ БІБЛІОТЕКИ

7.1. Облік фонду електронних документів здійснюється згідно з нормативними документами щодо обліку бібліотечного фонду. Обов'язкові елементи індивідуального обліку документа фіксуються та обробляються в автоматизованій бібліотечно-інформаційній системі.

7.2. Основними одиницями обліку електронних документів є:

назва - умовне позначення одного електронного документа;

файл - кожний окремий файл електронного документа.

Одиницями обліку користування Універсальною електронною бібліотекою є:

користувач;

пошуковий запит;

кількість звернень до електронної бібліотеки.

8. ФОРМА ПОДАННЯ ДОКУМЕНТІВ ДО УНІВЕРСАЛЬНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ БІБЛІОТЕКИ

8.1. Документи до УЕБ подаються відповідно до ДСТУ7.1: 2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання.

8.2. Вимоги до подання документів:

електронна копія видання повинна бути надана на сервер інформаційного обміну Університету Exchange або на flash-носії.

8.3. Робота повинна бути у формі єдиного файлу в одному із редагованих форматів (PDF, JPG, AVI, MPEG-4). Ілюстрації та інша графічна частина повинна міститись безпосередньо у тексті.

Для подання необхідні:

супровідний лист підписаний авторами роботи та завідувачем кафедри (відповідальний за випуск);

робота на електронному носії.

9. ЗБЕРІГАННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКУМЕНТІВ

9.1. Документи, що надійшли до УЕБ, та їх архівні копії розміщуються:

на сервері «УЕБ ХУУП»;

на жорсткому диску локального комп'ютера співробітника Сектору електронних ресурсів наукової бібліотеки Університету;

9.2. Для популяризації описи електронних документів об'єднуються в базу даних «Універсальна електронна бібліотека», розміщену на офіційному

web-сайті ХУУП, з можливістю пошуку за різними ознаками, передбаченими інформаційно-пошуковими системами, а також включаються в бібліографічні посібники різних форм, які видає наукова бібліотека Університету.

10. УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ

10.1. Електронними документами можна користуватися в ЛОМ Університету в онлайн-режимі за адресою <http://elibrary.univer.km.ua>, або на автоматизованих робочих місцях (АРМ) для користувачів бібліотеки.

10.2. Права на доступ та використання електронних документів бази даних УЕБ регламентуються «Правилами користування Універсальною електронною бібліотекою Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова».

Директор наукової бібліотеки _____ А.Й. Вінскевич

Начальник відділу ІЗТЗН _____ В.М. Кулик